

Nou fàrmac contra el càncer de mama

L'hospital Arnau de Vilanova de Lleida presenta un medicament que frena la propagació de la malaltia.

L'hospital Arnau de Vilanova de Lleida ha provat un nou fàrmac que frena el desenvolupament del tumor que provoca el càncer de mama. L'eficàcia del fàrmac, anomenat enzastaurina, s'ha acreditat amb un assaig clínic que es va iniciar el 30 d'octubre passat amb 30 dones a les quals s'havia diagnosticat càncer de

mama. Els investigadors lleidatans han remès ja els resultats de les proves a un dels laboratoris de referència dels Estats Units en la lluita contra el càncer perquè certifiquin les conclusions. La comunitat científica internacional ha rebut amb un gran interès l'experiment.

L'assaig clínic l'han dut a terme la unitat d'Oncologia de l'hospital Arnau de Vilanova i l'Institut Català d'Oncologia (ICO). Antoni Llobart, cap d'Oncologia de l'Arnau i, juntament amb Ramon Colomer, responsable de l'ICO a Girona, ha explicat que l'assaig ha consistit a administrar aquest fàrmac a trenta dones a les quals s'havia diagnosticat càncer de mama. A les pacients se'ls va administrar el medicament una vegada el dia durant les tres setmanes prèvies a la intervenció quirúrgica. Una vegada acabat el tractament, els oncòlegs van comprovar que el desenvolupament del tumor s'havia frenat en almenys quinze de les trenta pacients. El fàrmac provoca que l'activitat metabòlica del tumor caigui en almenys un 50%, segons els investigadors.

El medicament, proporcionat pel laboratori Lilly, és un inhibidor de la angiogènesi (desenvolupament del càncer). Antoni Llobart va precisar que aquest assaig només s'ha fet amb pacients amb un tumor en fase inicial "molt petit, d'uns dos centímetres". El laboratori de referència nord-americà valorarà ara si el fàrmac administrat ha bloquejat efectivament el desenvolupament del tumor, tal com han comprovat els oncòlegs de l'Arnau. Aquesta ratificació feta per un laboratori de referència internacional constitueix una validació imprescindible en tots els assajos clínics de la lluita contra el càncer.

L'èxit de la prova ha despertat l'interès de la comunitat científica. Llobart va explicar que a partir d'ara s'iniciarà una nova fase de l'assaig clínic amb un total de 300 pacients de tot Europa. En

aquesta fase els investigadors administraran la enzastaurina no només al matí, com s'ha fet de moment a l'hospital de Lleida, sinó també a la tarda. "Volem comprovar si amb aquesta administració l'activitat metabòlica del tumor cau encara més", ha explicat Llobart. Com es fa en tots els assajos clínics, el fàrmac es va provar abans amb animals de laboratori. En constatar que els resultats eren satisfactoris es va passar a assajar-lo amb pacients. En tot aquest procés, la unitat d'oncologia de l'hospital Arnau de Vilanova ha col·laborat estretament amb la Universitat de Lleida i amb l'Institut de Recerca Biomèdica del mateix centre sanitari lleidatà. Aquest institut va iniciar l'any passat 79 projectes d'investigació amb un valor econòmic de 2,7 milions d'euros. Aquell mateix any va publicar 112 articles en 82 revistes científiques internacionals i en 30 de nacionals. En les 79 recerques van treballar 220 investigadors. Una de les investigacions més remarcables que desenvolupa l'Institut de Recerca Biomèdica de Lleida, a banda de l'assaig contra el desenvolupament del càncer de mama, consisteix a analitzar el genoma de 600 malalts de sida o infectats pel virus VIH per aconseguir que tinguin una atenció personalitzada i més eficaç contra la malaltia. El grup de Genètica de Malalties Complexes de la Universitat de Lleida, coordinat pels biòlegs Joan Fibla, Manuel Sánchez i David de Lorenzo, coordina un equip interdisciplinari d'investigació del qual també formen part altres especialistes dels hospitals Clínic de Barcelona i Valme de Sevilla, així com de les universitats de Jaén i Santiago de Compostel·la. La investigació analitzarà el genoma de 600 malalts de sida o seropositius de Lleida i de 200 més de Jaén. Segons Joan Fibla, la identificació dels gens implicats en una malaltia complexa com és la sida permetrà "conèixer millor els mecanismes i els processos que porten els malalts a aquest estat patològic", de manera que els investigadors podran dissenyar "estratègies terapèutiques molt més eficients i específiques" i podran aconsellar els malalts sobre el tipus d'aliments que han d'ingerir i sobre les regles de comportament que els seran més adequades per millorar la seva qualitat de vida.

Antoni Llobart, cap d'Oncologia de l'Arnau de Vilanova.

Massagué. L'assaig clínic de l'hospital Arnau de Vilanova contra el càncer de mama es va produir dies després que un insigne científic català, Joan Massagué, informés de la identificació que havia realitzat el seu equip d'investigadors de Nova York de quatre gens que escampen aquesta malaltia, una fita que obre grans expectatives terapèutiques. Aquests quatre gens, segons l'estudi presentat per Massagué, actuen en conjunt en el càncer de mama i provoquen l'expansió. A més, aquests gens doten les cèl·lules cancerígenes de la seva capacitat d'incidir en la circulació sanguínia i de penetrar en els teixits pulmonars, en els quals desenvolupen un nou càncer. Aquest descobriment no només ajuda a explicar com es produeix la metastasi del càncer de mama, sinó que a més apunta cap a tractaments terapèutics.

La metastasi, causa principal de mortalitat entre els pacients de càncer, és

Els investigadors lleidatans han remès ja els resultats de les proves a un dels laboratoris de referència dels Estats Units

la forma més letal en què es transforma aquesta malaltia i es produeix quan les cèl·lules d'un tumor primari se'n desprenen, envaeixen altres teixits de l'organisme i provoquen el desenvolupament del càncer en altres òrgans. Segons l'equip d'investigadors del qual forma part Joan Massagué, la desactivació d'aquests quatre gens de manera individual alenteix el creixement i la

metastasi del càncer i el bloqueig de tots quatre a un mateix temps adquireix lògicament uns efectes molt més determinants en aquest sentit.

Massagué i el seu equip ja havien descobert en una investigació anterior 18 gens que posseeixen una activitat anormal associada a la capacitat del càncer de mama per estendre's. L'estudi actual se centra en quatre d'aquests gens que codifiquen proteïnes. "Hem descobert que en eliminar aquests gens de les cèl·lules tumorals metastàsiques agressives disminuïa la seva capacitat per produir grans tumors agressius a les glàndules mamàries dels ratolins", va explicar Massagué. "El més destacable és que mentre que silenciar aquests gens de manera individual es va mostrar eficaç, el silenciament dels quatre simultàniament quasi va eliminar per complet el creixement i l'expansió del tumor".

Anna Sàez